

Tadeusz Śliwa, *Krukowski Józef (1828–1900)* [w:] Tekstowa kartoteka osobowa przemyslan, pod red. Anny Siciak, na stronie Przemyskiej Biblioteki Publiczne

Krukowski Józef (1828–1900), krypt. Ks. Kkk, X J. Kkki, ks., prof. UJ, pastoralista

Pochodził z wiejskiej rodziny Tomasza i Magdaleny z Krysowic k. Mościsk. Gimnazjum i teologię ukończył w Przemyślu, gdzie w 1852 r. otrzymał święcenia kapłańskie. Potem był wikarym w dwóch parafiach wiejskich, w 1857 r. był nim w Przemyślu, od r. szk. 1859/1860 został katechetą w szkole normalnej i wykładowcą katechetyki w diecezjalnym Instytucie Teologicznym, w którym od 1864/1865 został – po uzyskaniu kwalifikacji – profesorem teologii pastoralnej. W tym charakterze wydał w Przemyślu w 1869 r. pionierską *Teologię pasterską katolicką* t. 1–2, którą w skrócie i częściowej przeróbce wydał we Lwowie 1874 r. pt. *Teologia pasterska katolicka dla użytku seminariów duchownych i pasterzów dusz*, też w 4 wyd. 1894 zostało też przetłumaczone na jęz. serbo-chorwacki. W 1876 wydał *Przewodnik do nauki katechizmu*, później jeszcze wznawiany. W tym czasie był też referentem w konsystorzu biskupim. Już w 1870 objął probostwo w Błażowej, skąd dojeżdżał z wykładami do Przemyśla. W oparciu o dorobek naukowy, 19 III 1877 r. powołano go na katedrę teologii pastoralnej UJ. Przejściowo wykładał tam także w latach 1879–1881 teologię moralną. Był też dziekanem Wydziału Teologicznego. W 1878 r. w uznaniu dla jego dorobku naukowego otrzymał na Uniw. Lwowskim doktorat h.c. W 1880 r. z prezenty senatu akademickiego UJ został proboszczem parafii św. Floriana

na w Krakowie. Wobec prawnego zakazu łączenia probostwa z katedrą profesorską, zrezygnował z niej w 1882 r. Kontynuował jednak działalność piśmienniczą, koncentrując się na zagadnieniach duszpasterskich, w tych zaś ramach na katechetyce i homiletyce. Pisał też artykuły do encyklopedii. Jego podręcznik do teologii pasterskiej był powszechnie używany w polskich seminariach duchownych na przełomie XIX/XX w. Jego bibliografia podmiotowa obejmuje ponad 45 pozycji. Z probostwa formalnie zrezygnował w 1897 r., a praktycznie w 1900 r. Wkrótce zmarł.

Bibliografia: Lechicki C., *Polski słownik biograficzny*, t. 15, Kraków 1970, s. 398-399, tamże bibliogr. przedmiotowa; Śliwa T., *Słownik polskich teologów katolickich*, t. 2, red. ks. H. E. Wyczawski, Warszawa 1982, s. 440-443, tamże bibliogr.